

Briefing

September 2023
Nr. 128

Briefing

Briefingmaterial

skickas till Christina Völcker
Harstigen 16, 645 42 Strängnäs
E-post: briefing@sgsresa.se
eller ordforande@sgsresa.se

Adressändringar:

Skickas till Ewa Knutsson
Slalomvägen 37, 461 58 Trollhättan
E-post: medlemsregister@sgsresa.se

Resemästaren:

Vår Resemästare är Lotta Borgiel
Byle, Ekudden 431, 643 94 Vingåker
E-post: resemastare@sgsresa.se

Sista materialdag för nästa nummer är
15 november 2023.

Annonser:

En helsida kostar 1000 kr och en halvsida 500 kr.

Redaktionen förbehåller sig rätten att bedöma och
eventuellt förkorta insända bidrag och tar inte ansvar
för ej beställt material.

SGS adress:

c/o Anders Gezelius
Skatkullevägen 22, 430 82 Donsö

Internetadress:

www.sgsresa.se
E-post: ordforande@sgsresa.se

Medlemsavgift per kalenderår:

Ordinarie medlem 350 kr. Familjemedlem 100 kr.
Bankgiro 223-7352

STYRELSEN

Ordförande:

Anders Gezelius
076-310 64 36
ordforande@sgsresa.se

Vice ordförande:

Kristina Bergman
070-956 17 92
vice_ordforande@sgsresa.se

Sekreterare:

Bengt Cederfelt
072-209 47 90
sekreterare@sgsresa.se

Kassör:

Ewa Knutsson
0767-96 55 00
kassor@sgsresa.se
medlemsregister@sgsresa.se

Klubbmästare:

Stefan Karlsson
072-189 23 76
klubbmastare@sgsresa.se

Briefingansvarig:

Christina Völcker
076-897 72 78
briefing@sgsresa.se

Resemästare:

Lotta Borgiel
0151-209 00
resemastare@sgsresa.se

Ledamöter:

Isabel Olesen
+45 613 032 64
ledamot@sgsresa.se
Magnus Andersson
042-14 67 51
ledamot@sgsresa.se
Kerstin Strandskog
076-174 02 62
ledamot@sgsresa.se

Innehåll

4-5	Vykort	8-11	En kvinnoresa
6	Ordförandeord	12-13	Vandringar på höga höjder
7	Den bästa dagen är en dag av törst	14-18	Inlandsbanan
		19-23	Resemästarens sidor

Omslagsbild:

Ishotellet i Jukkasjärvi.

Foto: Bodil Einarsson.

Jag har landat för gott med en dotter
På ett litet torp i skogen utanför
Broby.

Vill tacka för alla underbara resor
och möten med SGS:are.

Jag har nu förverkligat
min gamla dröm.

www.olastorp.com

Kinet Dessner

Hej!

En hälsning från ett väder-
omväxlande Vilnius

Bengt Cederfelt

Hej alla resekompisar!

Nu är vi på bilden, Peter Ragge, Bodil Einarsson, Berit Trägårdh och Stefan Karlsson, på Gotska Sandön och vandrar några dagar (4-9/6). Solen strålar generöst och temperaturen är lagom för vandring.

Peter

Polarexpedition med båt runt Svalbard under 11 dagar. Stor naturupplevelse med bl.a. glaciärer som är 30 meter höga. Isbjörnshona med två halvstora lekfulla ungar. Stor hane på isflak som åt en säl. Totalt har vi sett 14 björnar på mycket nära håll och valrossar, fjällrävar, renar, sälar, valar och massor av fåglar. Många landstigningar med Zodiak för vandring på olika öar.

Ann och Sven Barthel

På vandring i Wales. Bilden är från Portmeirion.

*Hälsningar från
Gunilla Broberg*

Cluj-Napoca 13/7 2023

Hej alla SGS:are!

Efter sju nätter på olika ställen bestämde jag mig för att stanna två nätter här i Cluj-Napoca. Men första natten vaknade jag upp och kände mig febrig, så igår när det var meningen att jag skulle bese staden, orkade jag knappt göra någonting. Idag har jag masat mig runt i makligt tempo och i morgon ska jag nog kunna köra vidare. När ni läser detta så har jag kanske lyckats författa en blogg.

Hälsningar från casinot i parken. Bengt Cederfelt

Ordförandeord

Anders Gezelius

Om nu allting hade varit som förr, så hade det i det här numret av Briefing funnits en inbjudan till årets höstmöte med SGS, men som vi har beslutat om sedan en tid så kommer inbjudan och anmälningar att hanteras via föreningens hemsida. Information om anmälan och program kommer naturligtvis liksom tidigare att skickas ut via e-post så snart som alla uppgifter har fallit på plats. Det betyder naturligtvis att alla är minst lika välkomna som tidigare och jag hoppas verkligen på ett stort antal deltagare och jag känner mig övertygad om att det är ett lockande program vi kan erbjuda. Värnamo, liksom så gott som alla ställen, har mycket att erbjuda när man börjar bekanta sig lite närmare med platsen ifråga.

I föreningen har vi fört diskussioner om vilka tidpunkter som med olika utgångspunkter är de bästa för våra träffar och vi har också haft en liten undersökning via vår hemsida om vad medlemmarna föredrar. Valen av tidpunkt för våra träffar styrs inte av några regler i våra stadgar, och vi kan därför prova lite olika alternativ på det sätt som vi finner bäst. Vår träff i Värnamo valde vi att förlägga till en tidigare helg än normalt, inte minst med förhoppningen att vi skulle få möjlighet att njuta av Värnamo och dess omgivningar under lite trevligare väderförhållanden än vi annars hade kunnat möta. Inga garantier finns naturligtvis men hoppas kan vi i alla fall. Förhoppningsvis betyder det också att de av oss som kommer per bil, får lite bättre förutsättningar för ett behagligt väglag.

På många sätt känns det som att tillvaron börjar bli lite mer normal efter åren med pandemin, även om många tecken i samtiden alltmör tyder på att vi aldrig mer kommer att uppleva en situation som den var för inte alltför länge sedan. Vid

flera tillfällen när jag samtalar med vänner och bekanta i samma åldersspann som jag själv, kommer funderingar upp om hur tacksamma vi nog får vara över att vi har fått leva våra liv under en period när så obegripligt mycket nog var så bra som det någonsin har varit och av allt att döma också kommer att bli. På många sätt en dyster tankegång, men en tankegång som i bästa fall kan innebära engagemang och ansvar för den framtid som kommande generationer får möta. Själv känner jag stor tacksamhet över att få ha varit med om den tid när världen öppnade sig, när utvecklingen i många länder föreföll att gå åt rätt håll och det plötsligt blev möjligt att kunna resa ut i världen och möta nya och för mig okända förhållanden. Jag minns ännu med saknad och sorg den tid när vi med glädje och stolthet satte en svensk flagga på ryggsäcken och hur det kändes nästan som en försäkring om vänligt och positivt bemötande vart vi än skulle komma. Så mycket har ändrats på så kort tid och inte mycket tyder på att den tiden kommer att återkomma. Det jag beklagar mest av allt är att jag nog var lite för försiktig och ängslig för att till fullo ta tillvara alla möjligheter som öppnades för oss, så mycket som fanns att se och uppleva och så lite som blev av. Jag är i alla fall oerhört tacksam för att jag kom i kontakt med SGS och tack vare föreningen och alla dess kunniga och kloka medlemmar fick inspiration och att det under välordnade och trygga omständigheter gavs möjlighet att uppleva så mycket som annars hade varit omöjligt. Låt oss hoppas att vi inte minst tack vare SGS också i framtiden ska kunna ha många fantastiska upplevelser att se fram emot och låt oss börja med en missesvärd träff i Värnamo i höst!

Den bästa dagen är en dag av törst

På vår lokalträff i Örnsberg efterlyste Christina material till Briefing, som hade manusstopp en dag tidigare, 10 februari. Så man får rycka in som beredskapsförfattare, utan AMS-pengar.

Vi som är vana resenärer bör ha koll på vad som är viktigt att ha med sig på längre och kortare turer. Vätska tillhör förstås det mest väsentliga, särskilt på varma breddgrader och fysiskt krävande aktiviteter, i synnerhet i vildare trakter där det saknas möjligheter till proviantering. De flesta har nog någon gång missbedömt läget och fått utstå lite törst tills den äntligen har kunnat släckas.

När man hade heldagsutflykt i skolan eller på sin fritid hade man i regel med sig matsäck. Redan i tämligen unga år gjordes en del cykelutflykter hemmavid. Kring Halmstad är ju E6 tämligen väl undersökt (den fick dock en ny sträckning på 1960-talet (ocykelbar)), likaså vägen österut och Nissastigen och kustvägen förbi Steninge. Men jag hade sett på kartan att det fanns en väg mellan Åled (sic!) och Simlångsdalen där jag nog aldrig åkt. Verkar vara vilda och spännande trakter. Det var nog en eftermiddag som det blev läge att göra slag i saken. Ett par kompisar följde med och eftersom man nyss ätit behövde man inte tänka på det. Någonstans i den ödsliga trakten mellan Åled och Simlångsdalen började vi känna oss törstiga. Vi gick i tre olika årskurser men min lärarinna hade sagt att på landet där känner alla varandra på långa avstånd och de hjälper varandra. Vi bestämde oss för att knacka på i ett

av de fåtaliga husen som fanns på den sträckan och fråga om vi kunde få lite vatten. En äldre kvinna öppnade (fast kanske inte äldre än vad man själv är nu) och hon bjöd in oss i trädgården och bjöd på saft och bullar. Det skulle kanske inte ha hänt överallt, men vi kunde trampa vidare nöjda med någon erfarenhet rikare. Så mycket mer minns jag inte från den turen men vi pratade nog en del om möjliga cykelutflyktsmål.

Det skulle dröja ett tiotal år innan jag kände mig nödsakad att knacka på någonstans för att be om vatten. 1977 hade jag ett sommarjobb på Gullfiber i Billesholm. En dag skulle en mindre skara åka till Mörarp för att tömma en container med inplastad gullfiber i en lada som fungerade som reservlager. Det var väl ingen överdrivet varm sommar (fast i augusti åtgäffade jag till Balkan och ut till grekiska öarna men det är en annan historia) men under plåttaket i ladan blev det varmt med det fysiska jobbet.

Jag tror att en förman hade skjutsat oss dit och skulle hämta oss vid lunchtid. Vi fläskade på bra och var färdiga i god tid och då kände vi oss ganska torra i halsen. Det såg ut som en tämligen välmående gård och det kanske sitter en baronessa i boningshuset. Det kostar i alla fall inget att fråga, så vi ringde på. Vi blev dock inte inbjudna i salongen utan hon hämtade ett par glas vatten. Och gratis var det.

Bengt Cederfelt

En kvinnoresa till Vietnam

text och bild: Inger Bjurlén

Det här blev min åttonde kvinnoresa, denna gång till Vietnam. Vi var 12 reslystna kvinnor som for iväg.

Resan dit var lång med många flyg- och bussbyten. I Hanoi mötte oss Lilian Thybell, An Thanh och Hoang Nga Vo, som skulle bli våra reseledare.

Vi flög vidare till Hoi An, där vi skulle tillbringa 4 nätter. Hoi An anses vara en av Vietnams charmigaste och mest bevarade städer. Vi inkvarterades på ett gästhus. Kvällen avslutades med välkomstmiddag och traditionell musik.

Efter behövlig sömn och frukost begav vi oss till An Bangstranden för att vila ännu mer och bada. Det gick höga vågor, så man behövde inte gå längre än

till knäna för att bli doppad. Så blev det en guidad tur i staden Hoi An, som finns på UNESCOs världsarvslista med sin unika atmosfär. Förr fanns där en stor

hamn, men när vattennivån sjönk flyttades hamnen och det blev i stället en liten fiskestad. Vi besökte också ett kinesiskt tempel med en kvinnlig Buddah.

Nästa dag gjorde vi en utflykt till byn Thanh Ha, där man tillverkat keramik av terrakottalera i hundratals år. De som ville fick prova, men det var inte så lätt.

När vi kom tillbaka till hotellet passade en del av oss på att få olika sorters massage.

Vi gjorde också en utflykt på landet, där man specialiserat sig på odling av grönsaker. Där fick vi prova på att laga vietnamesiska pannkakor till lunch. Jag fick även gräva lite och en äldre man undrade om jag var ogift. (Han kanske såg sin chans att få grävhyll.)

Så lämnade vi Hoi An för att åka med buss och flyg norrut till Hanoi, där vi åt lunch på en restaurang, som hade utbildning för ungdomar, som kom från svåra och fattiga förhållanden. Vi besökte också det etnologiska museet innan

vi checkade in på vårt hotell. Slutligen hann vi med en liten rundvandring bland alla stånd på marknaden. Fredag till söndag är en del gator avstängda och då har man också nattmarknad.

Nästa dag skulle vi uppleva Hanoi, som blev huvudstad 1945. Jag upplevde staden som stor, omväxlande och intressant. Nya höghus och flotta villor blandade med små fallfärdiga enkla hus, överallt livlig affärsverksamhet och en aldrig förr skådad motorcykeltrafik. Överallt fanns motorcyklar, parkerade på trottoarer och körandes i massor, ibland med hela familjen bakpå. Man

kunde t.o.m. ha hela sin affärsverksamhet bakom sig på cykeln. Hjälpm var lag, men den följdes inte av alla. Trots det såg vi inte många olyckor.

Kvällen tillbringade vi hemma hos en vietnamesisk medelklasskvinna, Nga, och hennes dotter Mun. Hon berättade om sitt liv och bjöd på middag.

Efter en tidig frukost nästa morgon checkade vi ut för att bege oss ca 30 mil norrut. Landskapet förändrades ju längre norrut vi kom och vi omgavs av fler höga, mäktiga berg.

Sent på eftermiddagen kom vi fram till byn Than i Ha Giang provinsen, där

vi skulle övernatta på ett trevligt men enkelt boende på madrasser på golvet. Hotellet drevs av ett kooperativ och några av kvinnorna var inbjudna för att träffa oss. Det blev uppträdande med dans och sång och jag uppvaktades särskilt med bl.a. en rolig hatt och tårta, eftersom jag hade födelsedag.

Nästa dag besökte vi en grundskola. Eftersom en del av barnen bor långt bort uppe i bergen fick de sova över i skolan under veckorna. Skolarbetet där skilde sig en del från vårt i Sverige, med 30 barn i varje klass. Skolåldern är 5-12 år.

Vi vandrade runt i byn, där minoritetsfolket Tay bor tillsammans med sina husdjur, höns, grisar och bufflar, i traditionella stylthus. Man odlar ris och grönsaker och man fiskar. En promenad till ett närbeläget vattenfall hann vi också med.

Nästa dag besökte vi byns vårdcentral och fick prata med läkare och övrig personal. Vi fick också besöka olika familjer och se hur man bodde.

Så for vi vidare med buss till byn Yen Bay, där de flesta tillhör minoritetsfolket Dao. De livnar sig på fiske och jordbruk. Vi tog in på ett nytt homestay vid en sjö med bäddar på golvet. Det blev en tur på sjön och därefter fick vi hjälpa till med att tillverka fiskeredskap. Musik och dansuppträdanden även denna kväll.

Tillbaka i Hanoi. Efter frukost for vi till Halongbukten. Vi hade egen båt, och på den övernattade vi. Vacker natur med flera tusen kalkstensberg i olika formationer. Även denna plats är med på UNESCOs världsarvslista. De som orkade kunde också promenera upp på ett berg och gå in i en praktfull grotta.

Nästa dag besökte vi en pärlodling och där kunde man förstås handla med sig fina smycken.

Tillbaka till Hanoi och hemresa vid midnatt.

En mycket intressant och innehållsrik resa.

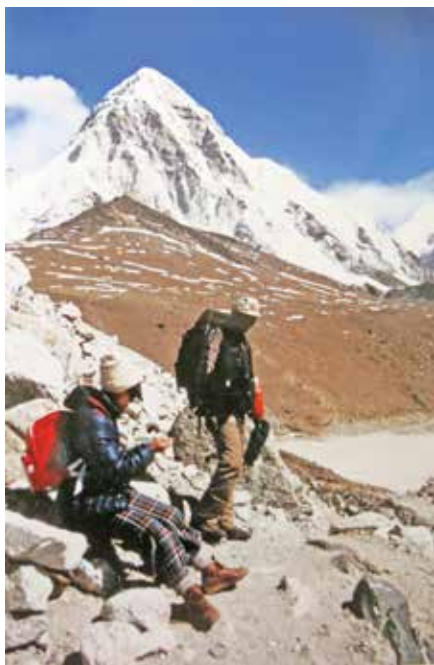
Vandringar på höga höjder

text och bild: Mirka Glaxer

Den första vandringen gjorde jag i Nepal, till Mount Everest Basecamp på 5364 m. Året var 1983. Vi startade från Lukla, dit vi flög från Katmandu. Vi var bara fyra personer på denna resa och bara två av oss orkade den sista biten.

År 1990 blev det Kilimanjaro, 5892 m. Jag tog den vanliga ruten för att öka möjligheten att komma till Uhuru toppen. Upp och ner tog det fem dagar, kanske sex. Den första dagen går man genom tropisk skog. Det kom en regnskur och vi blev genomblöta. De som hade paraplyer med sig hade ingen nytta av dessa, för vattnet gick igenom. Kläderna torkade på oss den andra dagen. Målet var nu Horombostugan, förhållandevis bekväm, och så Kibostugan närmast vulkanen. Vandringen mot toppen började klockan ett på natten. Stigen gick som en serpentin, i vulkansand. Det började ljusna när vi kom till kanten av kratern. Guiden tyckte att han gjort sitt och ville vända tillbaka. En man och jag ville gå till den högsta punkten. Det fanns en stig upp trampad i snö längs kanten, så vi gick där ensamma. Vid toppen mötte vi de från vår svenska grupp, de som kom från andra hållet. Vandringen neråt var lättare men lång. Man fick inte stanna i Kibostugan och där fanns inget vatten. Då gick man till nästa, Horombostugan, och kom dit på eftermiddagen.

År 1994 blev det Mount Everest Basecamp på andra sidan, i Tibet. Där vandrade jag ensam från vår övernatt-

Vandring i Nepal, på väg till Mount Everest Base Camp

ningsplats i ett kloster. Mount Everest var mindre vackert från den här sidan.

På samma resa gick jag runt Kailash-berget 6638 m, genom Dolmapas-set, som ligger på behagliga 5650 m. Jag var redan acklimatiserad till högre höjder efter en tid i Tibet, så det underlättade. Vi tog tre dagar på oss för att runda Kailash och vi gick medsols. En man som gick i andra riktningen såg jag för andra gången under vår vandrings-tid. Han gick dubbelt så fort som vi.

Den femte vandringen på höga höjder gjorde jag år 1991. Det var till någon

av Aconcagua Camp i Argentina. Jag minns den vandringen som den jobbigaste, kanske inte ens på 5000 meters höjd. Det var efter en resa runt i Argentina. Vi stannade ett par dagar på väg till Valparaiso i Chile. Marken skakade pga

små jordbävningar, men lokalbefolkningen brydde sig inte om det.

Vandringar på omkring 4000 meters höjd noterade jag inte, men de mest intressanta minns jag från Kirgistan, Peru och Tadzjigistan.

I mål, på toppen av Kilimanjaro

Inlandsbanan juli 2023

text och bild: Bodil Einarsson

Stefan Karlsson och jag reste med Inlandsbanan med start i Kristinehamn till mål i Gällivare under en vecka. Tåg från Kristinehamn till Mora går enbart under några veckor på sommaren och då i samarbete med Tågab.

Vi gjorde upp en tänkt rutt med stopp på vägen och för att vara säker på sittplats så bokade vi dessa först innan vi köpte själva Inlandsbanekortet. Även hotellrummen bokade vi i förväg nära järnvägsstationerna.

1854 beslutade regeringen att ett antal större statliga järnvägslinjer skulle byggas. Tanken på en sammanhängande bana genom inlandet väcktes först 1897. Det sista stora järnvägsbygget var Inlandsbanan. Man ville föra ut Norrlands rikedomar, järnmalm och skog, till Kristinehamn. Där kunde den fortsatta skeppningen ske via Vänern och Trollhätte Kanal och vidare till Bohuskusten.

Först 1937 stod Inlandsbanan färdig i sin helhet Kristinehamn - Gällivare 1 288 km när sista sträckan Sorsele - Jokkmokk var klar. Sedan 1993 förvaltas sträckan av Inlandsbanan AB och de har kört turisttrafik sommartid med sina rälsbussar sedan dess.

1 JULI. Stefan och jag ansluter i Karlstad på samma tåg till Kristinehamn. Pga banarbete fick Stefan åka förbi Kristinehamn för att sedan ta sig tillbaka, dit vi anlände på eftermiddagen. Det är strålande väder vilket säkert deltagarna i Poker Run Vänern var glada över då det gick av stapeln denna dag. Det är ett race med snabba båtar, som åker en bestämd rutt och på vägen hämtar upp spelkort.

Vi tar det lugnare och åker ner till Picassoskulpturen vid Vänern, vilken invigdes 1965. Kristinehamns egentliga sevärdhet.

2 JULI. Nu börjar tågresan med Tågab som ska ta oss till Mora. Det avgår 09:16 och vi anländer 12:57. Tåget stannade enbart på de mindre stationerna om man anmält på- eller avstigning. I Mora har vi nu ett dygn innan fortsatt färd. Vi beger oss in till centrum och ser det klassiska Vasaloppsmålet, Klockstapeln och Mora kyrka med Anders Zorns grav. För att besöka Zorngården, som ligger vid kyrkan, behövdes en bokad guidning. Man tar endast en mindre grupp varje gång och man får inte gå runt på egen hand. Här bodde Anders och hans fru Emma från 1860 till 1920 när Anders avled och Emma till 1942 när hon dog. Huset och inredningen är bevarad precis som det var 1942. Paret reste mycket, bl.a. till USA, och de skaffade tidigt el och andra bekvämligheter. Från USA köpte de ett kylskåp, dammsugare i en trälåda och varmvattenberedare, som det tog 4 år att installera eftersom ingen visste hur man gjorde.

3 JULI. Vi hade förmiddagen på oss och gick till israndsdeltat, Morafältet, som bildades vid istiden och ligger vid Österdalälven. Fika på förmiddagen, något som blev ett stående inslag på den här

Storstupet vattenfall norr om Orsa. Den smala järnvägsbron passerar över Åmän 34 möh.

turen. Därefter fortsatte vi till Zorns Gammelgård, ett friluftsmuseum strax utanför centrum, där man samlat gamla timmerhus, härbren, båthus mm. Det äldsta var från 1237.

Strax innan tågavgång 13:50 kommer så rälsbussen, som ska ta oss till Östersund. I Mora finns ytterligare en station, Mora Strand, där de flesta hade gått på. Men vi var ändå bara 20 passagerare av totalt 60 som tåget kan ta. Längs sträckan finns 16 tågstationer innan Östersund men de flesta är nedlagda och i privat ägo, även om tåget kan stanna för av/påstigning. Vår tågvärd/alltiallo berättade längs vägen historien om Inlandsbanan och vad vi passerade. Vi fick mycket information

under resan. Tåget gör också stopp längs vägen där det finns något intressant att se. Bl.a. vid Storstupet vattenfall norr om Orsa. Den smala järnvägsbron passerar över Åmån 34 möh. På tåget finns en liten kiosk där man kan köpa kaffe, fika och souvenirer. Men inför Fågelsjö tog tågvärden upp beställning på fika, då några bybor kommer ner till stationen och säljer kaffe och nybakade kanelbullar. Där stannar alltid tåget ca 20 minuter. Alldeles före Sveg korsade vi Ljusnan på en bro som är gemensam för bil- och tågtrafik. Även middag i Åsarna kunde man förbeställa om man ville, för vi anlade till Östersund 20:17.

Nu kom vi till ett helt digitalt hotell utan reception, Hotell Stortorget. Jag hade fått en sms-kod som gick till ytterdörren och till rummet. Frukosten serverades i ett litet utrymme men var den bästa på hela resan med massor att välja på.

4 JULI. Det blev två nätter i Östersund, då tåget avgår tidigt på morgonen. Vi hade en heldag där vi mestadels vandrade runt. Tog gångbron över till Frösön och tittade först på Frösöstenen, Jämtlands enda runsten, från 1000-talet. Därefter fortsatte vi uppåt till Frösö Utsiktstorn medan det duggregnade lite. Vi skulle vidare till Pettersson-Ber-

gers Sommarhagen och tänkte ta en buss. Det fanns gott om busshållplatser men ingen information om vilka bussar eller någon tidtabell, utan all hänvisning digitalt, som inte var så lätt att tolka. När vi kom ner till genomfartsgatorna, så kom det precis en buss åt rätt håll. Från Sommarhagen fortsatte vi till Frösö Kyrka som egentligen inte var öppen, men det skulle vara en ceremoni där, så vi smet in med tillåtelse. Nu skulle vi tillbaka till centrum och då hade vi två bussar att välja på men tre hållplatser utan hänvisning. Vi stod helt enkelt i korsningen och siktade in oss på den hållplats som bussen kom till.

Dagen fortsatte nu på Jamtli med en utställning om livet förr och sedan fri-luftsmuséet med gårdar och stadskvarter från olika tidsepoker. En bit upp i backen från Jamtli avslutade vi dagen på Östersunds Skidstadion. Några skidåkare och skidskyttar var igång med träningen.

Efter en vegoburgare på Bastards Burger så hamnade vi rätt i invigningen/paraden för Storsjöcupen, en fotbollsturnering med främst svensk och norskt deltagande men även från Mongoliet och Mexiko.

5 JULI. En lång dag på Inlandsbanan, då vi åkte från Östersund till Jokkmokk med påstigning 07:45 och ankomst 20:31. Vi var som mest 38 passagerare ombord, men nu var det fler som gick av och på längs vägen. Framförallt i Arvidsjaur steg många av och tillbringade en dag där, upptäckte vi sedan.

Det är vackert längs banan med mycket skog och en och annan tjärn, sjö eller älv däremellan. Vi var några som såg renar, älg och tranor på olika ställen

längs spåret men de var för snabbt förbi för att bli fotograferade. Lunch intogs på Bergmans Rökeri i Vilhelmina, även den förbeställd. En laxtallrik som var mycket god. I Sorsele gjorde tåget ytterligare ett stopp så vi kunde besöka Inlandsbanemuséet, där även det södergående tåget stod. Dock med enbart ett par resenärer. Ni som var med på SGS resa på Inlandsbanan börjar väl känna igen er här och framåt.

Vi stannar även till i Moskosel, en liten by med några hus längs vägen. Där finns Rallarmuséet som visar hur det gick till när järnvägen byggdes.

Ytterligare en kombinerad bil-och tågbro går över Piteälven, där vi kunde stanna utan problem. Sista stoppet innan Jokkmokk var naturligtvis vid Polcirkeln där det regnade lite.

6 JULI. En dag i ett soligt Jokkmokk innan tåget avgick på kvällen. Inhämtade information från turistbyrån som var inhyst i kommunhuset och därför öppnade tidigt. Den Gamla kyrkan mitt i stan byggdes upp 1976 efter en brand men har sitt ursprung från 1753. Vi vandrade runt Talvatissjön i det fina vädret. Förvånansvärt lite mygg här. Besökte Ajtti som är ett mycket intressant fjäll- och samemuseum. En kort prome-

nad därifrån ligger Fjällträdgården som visade växtlighet från hela fjällvärlden. Det finns flera kortare vandringsleder kring Jokkmokk och vi tog Kvarnbäcksleden längs ett vattendrag. Här fanns det dock lite mer mygg men ändå överkomligt, även om de främst inriktade sig på mig. När vi kom tillbaka tog vi Kaitumleden som var en ganska ny led längs Lilla Luleälven. I den nya kyrkan fick vi en elektronisk föreläsning om dess historia. Vi åt en god middag innan vi gick till stationen för avgång 20:31 till Gällivare. I Jokkmokk är det personalbyte för Inlandståget både norr- och söderut. Maria som var vår värd berättade att hennes morfar varit rallare och var med och byggde sista delen 1937. Vilka umbäranden och hårt arbete rallarna hade med järnvägsbygget! När vi steg ombord möttes vi av flera som klivit av i Arvidsjaur.

Under färden passerar vi tre vattenkraftverk. Först Akkats i Lilla Lule Älv, där dammluckorna dekorerats av konstnärerna Lars Pirak och Bengt Lindström. Sedan kommer det största av dem, Harsprånget, som invigdes 1952 och producerar hela 1,5% av Sveriges elproduktion. Sist passerar vi Porjus som är landets första stora kraftverk.

Ankom Gällivare 22:18. Här hade vi bokat en hyrbil och vi hade fått veta att den stod vid järnvägen och nyckeln kunde hämtas på Hotell Lapland, där vi också råkade bo.

7 JULI. Inför dagen hade vi planerat att ta oss till Kiruna, där vi hade en inbokad guidning i Kirunagruvan. Bussen som avgick från Turistcentret var helt full och vi åkte rakt in i berget och ner till LKAB:s Visitor Centre 540 meter

ner. Vi fick höra hur gruvarbetet går till, vilket idag sker på 1 365 m under jord. Brytningen har utvecklats och kommer att expandera, varför markförskjutningar påverkar boendet i Kiruna. Järnvägsstationen har redan flyttats en gång och kommer sannolikt flyttas igen. Stadsdelarna närmast gruvan håller på att rivas och första flytten till nya bostäder påbörjades redan 2012. Kyrkan ska enligt uppgift flyttas i sin helhet om det går om ca 2 till 3 år. LKAB bekostar hela stadsomvandlingen som hittills kostat 12 miljarder kronor och de gjorde en vinst 2022 på 21 miljarder. Väl uppe ur gruvan gick vi till kyrkan för att se den på sin nuvarande plats. Ett besök blev det även i nya stadshuset som ska likna en igloo. Lunch åt vi på Hjalmar Lundbohmshälsan, som är välbevarad. Lundbohm var ju LKAB:s förste gruvdisponent.

Nu bär kosan åt nordväst, då vi kände för att fortsätta till Abisko. Vädret och omgivningarna var fina och på Abisko Turiststation var det fullt med vandrare. På väg tillbaka till Gällivare åkte vi in till Jukkasjärvi för att se den gamla kyrkan och ishotellet, dvs den del som är öppen även sommartid.

8 JULI. Vår sista dag innan hemfärd. Började med att köra upp på Dundret tidig morgon. Vi var inte ensamma, då Laponiatriathlon pågick och sista delen av löpningen gick uppför berget. Där var lite disigt, men man fick ändå en känsla för omgivningarna. Färden fortsatte mot Porjus med ett litet uppehåll så vi kunde se kraftverket på närmare håll. Där svängde vi av in mot Stora Sjöfallet. Huvudmålet var Naturum Lapponia som ligger några kilometer innan Sjöfallet.

En intressant utställning om Lapponia och dess världsarv. Här är porten ut mot fyra nationalparker, två naturreservat och nio samebyar som det berättades om. Naturligtvis fikade vi även här. Stora Sjöfallet kallades "Nordens Niagara" i Stora Lule Älv, men vattnet ledades om under jord när kraftverket Vietas togs i bruk 1971, så idag finns det inga strida strömmar. När vi kom tillbaka till Gällivare gick vi Kulturstigen, som ledde oss runtom i Gällivare bland sevärdheter och bostadsområden.

Som avslutning på resan åt vi grillad fjällröding med tillbehör som sig bör, innan nattåget mot Stockholm avgick 19:58.

Resemästarens sidor

Nu i höst har två grupper SGS:are utforskat Georgien tillsammans med färdledare Lena Haglund. Hur de har haft det får du veta på höstmötet där de ska visa bilder och berätta om resan. Kommande SGS-resor är *Till turismens vagga i det forna kungadömet Böhmen* samt *Svenskbygden i Estland*. Båda kommer att presenteras på höstmötet i Värnamo av respektive arrangör. Själv är jag då på resande fot och missar tyvärr höstmötet. Jag har nöjet att resa med

en grupp på Donau, denna viktiga flod som förbinder så många länder. Med värme tänker jag på vår jubileumskryssning 2008.

Är du redan anmäld eller har satt upp dig på intresselista till någon av SGS-resorna håller researrangören dig uppdaterad.

Har du frågor om någon SGS-resa eller vill boka dig, kontaktar du researrangören direkt.

Kalendarium

Till Turismens vagga – det forna kungadömet Böhmen i Tjeckien

Datum: 2–10 maj 2024
Boka!

Svenskbygden i Estland – på upptäcktsfärd bortom Tallinn med SGS

Datum: 1–7 september 2024
Boka!

Till Turismens vagga

– det forna kungadömet Böhmen i Tjeckien

Basteibron

Vid mitten av 1800-talet började en företeelse som tidigare varit reservat för ett fåtal mycket rika, att nå ut till bredare folklager. Vi talar om resande enbart för att upptäcka och uppleva. Den engelska adeln hade under många år sänt sina söner på The Grand Tour, för att lära mer om klassisk kultur och historia, främst till länderna runt Medelhavet. Vid mitten av 1800-talet hade dessa "tourists" börjat få sällskap av en ny grupp välbemedlade herrar och damer, ur borgarklassen. Nu riktades blickarna mot bergen, som tidigare mest ansågs ligga i vägen och ofta sågs som hemvist för trolldom och allahanda ogudliga väsen. Men nu skulle de upptäckas och besegras, varvid sömniga bergsbyar invaderades av de upptäcktslystna och behovet av en omfattande logistik uppstod – turismen var född!

På SGS resa 2024 ska vi ta oss tillbaka till turismens vagga eller rättare, en av dem – det forna kungadömet Böhmen i dagens Tjeckien. Här bildades den tjeckiska turistklubben 1888 som en landsomfattande organisation. Turistklubben var en väldigt dynamisk

organisation, och 1889 började man bygga ut vandringsleder med turistmärkning, turiststugor och härbärgen. Samma år började man också ge ut en tidning, som finns att köpa än idag.

I området ligger några av de bergskedjor som tilldrog sig de tidiga turisternas intresse och det med rätta. Här finner vi sandstensformationer av ett alldeles unikt slag med mäktiga torn och broar, bland annat den längsta naturliga stenbron i Europa, allt samlat i så kallade sandstens- eller klippstäder. Här finner vi också några av de allra tidigaste byggnadsverken speciellt skapade för turister, som Basteibron från 1874.

Vår resa tar oss med tåg till den lilla staden Decin strax söder om gränsen mellan Tyskland och Tjeckien. Detta blir vår första bas för upptäckter i närområdet när vi beger oss på strövtåg i de magiska bergen, precis som tidiga dagars pionjärer.

Därefter beger vi oss vidare, stilenligt med hjulångare, längs floden Elbe för att upptäcka en av dåtidens stora dragplåster – barockstaden Dresden. Vi fortsätter norrut med tåg mot naturområden

Decin

Dresden

som de flesta moderna turister nog bara kört förbi. Men i norra och centrala Tyskland finns områden som än i denna dag ser ut som när de första turisterna tog sig ut på landsbygden och in i skogarna, för över 150 år sedan. Här ska vi besöka ett unikt naturområde genomkorsat av kanaler och vattendämlar, bara ett stenkast från storstaden Berlin, som också blir vårt sista besöksmål på resan.

Dag 1: 2/5 Tåg från valfri station i Sverige till Köpenhamn och vidare genom Danmark till Hamburg

Dag 2: 3/5 Tågresan till Tjeckien och Decin

Dag 3: 4/5 Strövtåg i Böhmens Schweiz

Dag 4: 5/5 Strövtåg bland Tisåklipporna

Dag 5: 6/5 Besök vid Basteiklipporna och Basteibron. Fortsatt resa med hjulångare till Dresden.

Dag 6: 7/5 Tåg till Spreewald

Dag 7: 8/5 Spreewald till lands och på vattnet

Dag 8: 9/5 Tåg till Berlin. Guidad stadsvandring. Hemresa med nattåg

Dag 9: 10/5 Ankomst till Sverige

Detaljer om dagsvandringarna, höjdskillnad

Dag 2: Stadsvandring, 3 km, 156 m upp/ner

Dag 3: Strövtåg i Böhmens Schweiz, 10 km, 200 m upp/200m ner

Dag 4: Tisåklipporna, 3 km, 100 m upp/100 m ner

Dag 5: Bastei 3 km, 50 m upp/50 m ner.

Pris: från 25 600 kr del i dubbelrum (reservation för förändring i tågr priser)

Datum: 2–10 maj 2024

Bokning och mer information:

Äventyrsresor, tel 08-556 069 00,

E-post: resor@aventureysresor.se

Utsikt över Elbe

Svenskbygden i Estland

– På upptäcktsfärd bortom Tallinn med SGS

Kuressaare Slott. Foto: Evolumina/Visit Estonia

På den här resan kliver vi rätt in i Estlands brokiga historia och letar rätt på minnesrika orter med svensk anknytning. Det är alltid lika fascinerande att upptäcka mänskliga öden och historiska platser med starka band till Sverige. En resa med fokus på kultur och historia, men också livet idag på andra sidan Östersjön. Svensktalande färdledare, inträden och helpension ingår.

DAG 1: Kvällsfärja från Stockholm till Tallinn genom Stockholms vackra skärgård. Välkomstmiddag och föredrag "Estlandssvenskarnas historia". Övernattning i bekväma A-hytter med fönster.

DAG 2: Uppgraderad frukost innan vår guide möter oss i Tallinn. På ön Moon besöker vi ett av Estlands främsta naturminnesmärken, kratern från

Kaali meteoriten. Därefter välbevarade Kuressaare slott från 1200-talet på Ösel. Middag och spa på Georg Ots Spa Hotel direkt vid havet.

DAG 3: Färja till Dagö. Här fanns Kärrdal, en svensk by med 35 gårdar fram till 1810. Hör berättelsen om Ristimägi, täckt med olika kors med anknytning till deportationen av svenskar från Reigi 1781, platsen som hade varit svenskarernas hem i minst 400–500 år.

Besök på Storhovet, godset tillhörande Jacob de la Gardie som ägde ön på 1600-talet. På Vaemla historiska ullfabrik finns fina ullvaror att köpa. Övernattning i pittoreska Hapsal, estlandssvenskarnas huvudstad. Middag och spa på Hestia Hotel Hapsal.

DAG 4: Före andra världskriget var Ormsö tillsammans med Nuckö centr-

um för estlandssvenskarna. Rundtur till svenskbyarna innan lunch. På gravgården finns världens största samling av solkors. Vi besöker Paersgården, en traditionell estlandssvensk gård med vasstak och rökbastu som presenterar livet på Ormsö under 1900-talets första hälft. Middag och spa på Hestia Hotel Hapsal.

DAG 5: Stadsrundtur i Hapsal och ett besök på Aibolandmuseet. Dess 20 meter långa broderade tapet visar estlandssvenskarnas tusenåriga historia. Därefter Nuckö kyrka med både Gustav Adolfs och kung Carl XVI Gustavs underskrifter på dess stenar. Vi fortsätter till Padise, Cisterciensordens historiska kloster och Padise herrgård som har återställts av släkten Karl von Ramm. Promenad till Keila vattenfall. Middag och övernattnig i centrala Tallinn.

DAG 6: Stadsrundtur i den bäst bevarade medeltida staden i norra Europa.

Vi ser bl.a. svenska S:t Mikaelsskyrkan och Gustav Adolf gymnasium som grundades 1631. Efter lunch utforskar vi Tallinn på egen hand. Avskedsmiddag och övernattnig på Tallink, i A-hytt.

DAG 7: Innan ankomst till Stockholm buffetfrukost i den mindre, lite lugnare restaurangen.

FÄRDLEDARE ALEXANDRA WIDL: Jag levde många år i Stralsund, en viktig plats i svenska Pommern. Det var här som mitt intresse för svenskminnen utanför dagens gränser väcktes och som slutligen förde mig till de svenska bygderna i Estland. En upplevelse jag gärna vill dela med er!

Preliminärt pris: 18 300 kr/person

Enkelrumstillägg, prel.: 4 300 kr

Preliminära datum:

1–7 september 2024

Bokning och mer information:

Grönlandsresor

info@gronlandsresor.se

*Padis kloster var ett cisterciens kloster som grundades 1281.
Foto: Monica Larsson*

Kaalikratern är den största av nio nedslagskratrar i byn Kaali på ön Ösel. Forskare har daterat förbränt växtmaterial kring kratern till sannolikt 1530–1450 f.Kr., vilket ger en ålder på omkring 3 500 år. Foto: Monica Larsson

Efter allt regn frodas svampen i våra skogar och många av oss går säkert ut på svampjakt. Kantarellerna är användbara, trumpetssvampen är lätt att torka och smula sönder i sås t.ex. Men vad gör man med alla trattkantareller? Här kommer ett tips:

Trattkantarellsoppa

1 liter färska trattkantareller eller
1 dl torkade svampar
3-4 msk smör
5 msk vetemjöl
1,2 liter buljong
1,5 dl vispgrädd
2 äggulor
1 msk tomatpuré
1 msk citronsaft
finskuren gräslök

Svampen skärs i bitar. Den torkade blötläggs tills den blir mjuk innan den grovhackas. Fräs svampen i smöret en stund och rör i mjölet. Späd sakta i buljongen och låt koka 10-15 minuter. Vispa äggulorna med grädden och rör ner i soppan. Värm soppan men låt den inte koka. Smaksätt med citron och tomatpuré och strö sedan över gräslöken.